

**Kommentarer, frågor och tankar kring kommunens ÖVERSIKSPLAN 2010 -
samrådshandling, från Naturskyddsföreningen i Upplands-Bro.**

Vi har valt att först ge uttryck för våra funderingar/synpunkter i största allmänhet, sedan mer konkret kommentera ÖP 2010 i den ordning den är skriven och avsluta med lite eftertankar. (Vi jämför också med den tidigare ÖP2000 för att få ett bättre perspektiv och en referens) Vårt primära fokus är av naturliga skäl miljö och naturvårdsaspekterna på översiktsplanen.

Våra allmänna funderingar och synpunkter:

Vi vill börja med att säga att vi tycker det i stort är en ganska bra översiktsplan, och att vi särskilt understryker och uppskattar delar av direktiven till planen.

För 10 år sedan i ÖP2000 sades det att *"kommunen lägger stor vikt vid Agenda 21 och att man skall vara en förebild i miljöarbetet, samt att man för samhällsplaneringen anger "att miljömål skall arbetas in i översiktsplanen och bli styrande för sektorsvisa planer och detaljplaner" och "att miljökonsekvensbeskrivningar skall upprättas"*.

Tyvärr har det ofta glömts bort, och vi har svårt att se detta i konkret handling!

Upplands-Bros attraktionskraft utgörs till stor del av den vackra naturen, "lantligheten", närheten till Mälaren och lätt tillgängliga natursköna rekreationsområden. Det är därför ytterst viktigt att bevara den. Det är också vad som kommer till uttryck på ett flertal ställen i den tidigare ÖP2000, se nedan under rubriken förord.

Vi uppmanar: Bygg inte bort dessa kvalitéer!!! Se till att förtätningarna inte blir större än att man kan ha större sammanhängande grön/rekreations-områden i direkt anslutning till bebyggelse.

Forskning visar att ett mycket starkt samband finns mellan regelbunden vistelse i naturen och god hälsa, det gäller inte minst barn som enligt forskningen blir friskare och mindre stressade samt får lättare att koncentrera sig, och för att verkligen utnyttja detta krävs närrekreationsområden. Naturskyddsföreningen driver just nu en kampanj för barnens skog (se sista sidan).

Vi behöver alltså mer närrekreation och pedagogiska områden, inte bara nära dagis och skolorna utan också i barnens hemmiljö! och inte små gröna fläckar av typen park.

De viktiga grönstråken bör knytas ihop till korridorer där naturens djur liksom människan ska kunna ta sig igenom tätortsområden och så kallade ekodukter bör passera under vägarna.

Det är tyvärr genomgående väldigt dåliga/odetaljerade kartor, t ex på sidan 10 där tätorterna är så små att det inte går att urskilja några detaljer. Dessutom stämmer inte symbolbeskrivningarna med hur det ser ut på kartan och vissa kartor verkar vara förväxlade med varandra!?

FÖRORD

I förordet står det att "Kombinationen av två växande tätorter och ett levande jordbrukslandskap i en storstadsregion gör att människor väljer att flytta hit och stanna kvar", vi undrar från vilket underlag är denna slutledning hämtad?

I ÖP2000 står det "Naturen nära inpå bostadsbebyggelsen i Upplands-Bro är en av de kvaliteter som uppskattas mest av invånarna i Kommunen. I många fall har naturen också varit motivet för att flytta hit och det är därför angeläget att värna om den"

Det tycker vi verkar mer rimligt och logiskt.

KAP 1 INLEDNING

I inledningen står det att:

"... är också en viktig del i strävan mot en hållbar utveckling i enlighet med nationella miljömål."

För att detta verkligen skall vara tydligt tycker vi att en hänvisning till miljökonsekvensbeskrivningen borde finnas i varje kapitel.

"planen värnar om en levande landsbygd" vilket senare i dokumentet motsägs av en extremt restriktiv bygglovspolitik för just landsbygden. Vi tror att det går att få en bättre balans i detta utan att höga naturvärden drabbas.

KAP 2 ÖP 2010 – EN NY ÖVERSIKTSPLAN

I Kommunstyrelsens direktiv för den nya översiktsplanen står det:

"Utbyggnaden ska ske på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt långsiktigt hållbart sätt." och

"Upplands-Bro ska fortsätta vara en "grön" kommun. Tätortsnära grönområden ska värnas och allmänhetens tillgång till stränderna tryggas. Möjligheter till närrecreation och friluftsliv ska utvecklas".

Bra tycker vi! Men det gäller att leva upp till detta! Planen i sig lever på en del stycken INTE upp till direktiven!

Det står också *"I Upplands-Bro ska man också kunna välja att bo på landet"*

I rutan **"Sammanfattning av översiktsplanens konsekvenser"** står det:

"Möjligheten att bygga nya, enstaka bostadshus utspridda på landsbygden är starkt begränsad..." Vilket ju nästan är i direkt konflikt med texten i direktiven och i kontrast med talet om en levande landsbygd, bl a i inledningen.

KAP 3 BOENDE

På sidan 12 står det *"I ett längre perspektiv krävs strukturer för ett mer hållbart samhälle utan bilberoende"* Det är ju riktigt, men med tanke på hur nya shoppingområden växer upp som svampar i utkanterna av tätorter, där hela tanken är att man skall "storhandla", vilket nästan kräver bil, så bör ju detta tas hänsyn till nu och inte sen!

Kommunerna bör i sin planering främja småskalighet, lokala odlare/producenter och se till att centrum av tätorterna blir det naturliga stället för handeln.

och där står också:

"I takt med att markanvändningen intensifieras blir betydelsen av närrekreationsområden, parker och gröna kopplingar allt större. Det är viktigt att välja ut och slå vakt om en grönstruktur som blir sammanhängande och bestående."

Bra tycker vi!

MEN på några områden är detta inte fallet. T ex Tegelhagen, Tibbleviken, Björknäs m fl (kommentarer till detta ges där dessa avhandlas i planen).

KAP 4 KOMMUNIKATIONER

I planeringsinriktning står det:

"Bygg ut gång- och cykelvägnätet, inte bara för friluftslivet utan för pendling från bostadsområden till stationerna, liksom de regionala cykelstråken till grannkommunerna"

och

"Verka för en utbyggnad av kollektivtrafiken"

Det tycker vi är bra och är ett viktigt steg för att minska bilberoendet.

Vi tycker också att kollektivtrafiken bör förbättras och med det menar vi en utökad turtäthet till Bro (och Bålsta) samt ett antal senare turer, särskilt på fredagar och lördagar. Det är många ungdomar som sent på kvällen åker in till Stockholm och antingen blir tvungna att åka hem "tidigt" eller hänvisas till nattbuss och då får gå långa sträckor i/genom tätorten mitt i natten.

Man får inte heller glömma resenärer till kransorter som t ex Kista, Sollentuna, Solna etc. Resandet för dessa underlättas inte av att pendeltågets turtäthet ökar, så för de resenärerna är det ytterst viktigt att direktbussarna finns kvar.

KAP 5 NATUR, KULTUR REKREATION

Förklaring till vad ESKO områden är saknas! Vi antar, efter att ha tittat i ÖP2000, att det står för Ekologiskt Särskilt Känsliga Områden!?

Kartan på sidan 25 saknar ett antal områden som i ÖP 2000 är markerade med kommentaren *"in-trång bör undvikas"*. Detta måste rättas till.

På kartan Natur/Naturvärden borde föreslagna naturreservat också markeras.

Till föreslagna naturreservat vill vi komplettera med Tibbleviken, områden mellan/vid Broängarna och Tibbleviken (som t ex Aspviksängarna, området omkring båtklubben Arken, östra Broviken) samt ön Borgen

Kommentar till *"läs mer"* på sidan 31: Vi saknar utredningen "Värdefull natur mellan Bro och Kungsängen", vi tycker också att den och den översiktliga naturinventeringen borde förnyas då de båda är ca 20 år gamla.

I ÖP2000 under *"Mål och inriktning"* står det bl. a. "Ekologiskt särskilt känsliga områden bör så långt möjligt bevaras". Vi tycker att ÖP2010 till viss del tar hänsyn till detta men inte tillräckligt mycket.

Vi har nämnt det tidigare, men det förtjänar att upprepas: Den vackra naturen, närheten till Mälaren i en bygd fylld med intressanta och spännande spår av vår rika historia är vår största tillgång. Därför måste vi tillsammans arbeta för att bevara den och dessutom prioritera detta arbete (vi alla; som förening, som privatperson, som kommuninnevånare, som tjänstemän och politiker etc.).

I ÖP2000 står det *"Såväl en grön närmiljö för lek och utevistelse, naturmark för promenader i anslutning till bostadsbebyggelsen samt tillgång till större naturområden för strövtåg, natur- och kulturupplevelser mm bör finnas på rimligt avstånd från bostaden"*.

Detta instämmer vi i och tycker att denna ambition tyvärr till stora delar saknas i ÖP2010.

I ÖP2000 stod det om hur viktigt det är med närrekreationsområden, och på samma sida sedan att *"Närrekreationsområden har dock inte lagts fast i detta planförslag"* och *"Kommunen avser att upprätta en Grönplan för framför all tätortsområdena"*. Det var 10 år sedan och vi tycker att denna grönplan skulle avspegla sig tydligare i ÖP2010

Vi anser att många förtätningar beskär möjligheterna till närrekreation och särskilt möjligheten att ta sig från "sitt" område genom oexploaterad natur vidare ut till större sammanhängande grönområden. Särskilt äldre, handikappade och barn missgynnas.

Vi frågar oss, liksom vi gjorde för 10 år sedan då vi kommenterade ÖP2000, hur utvecklar/bebygger man ett strandområde för att göra det attraktivt och allmänt tillgängligt (Strandparkeeringar eller...). Det, tycker vi, skall förklaras på ett mer begripligt sätt.

En del av områdena som är avsatta som framtida bostadsområden står i konflikt med områden som har riksintresse och regionalt intresse för kulturminnesvården. Vi anser det självklart att dessa områden undantas från exploatering, men vi inser samtidigt det rimliga att, med ett fördjupat underlag, göra bedömningar från fall till fall.

KAP 6 ARBETSPLATSER

I Planeringsinriktning står det bl a att:

"Besöksnäring och turism samt utveckling av befintliga konferensanläggningar bedöms ha förutsättningar att växa inom kommunen.

Befintliga företag ska ha möjlighet att utvecklas gynnsamt samtidigt som nya lockas till att etablera sig i kommunen.

Kommunen ska vara känd som en näringslivsvänlig kommun med livskraftiga och expanderande företag."

Vi tycker det är viktigt att många människor kan jobba i den egna hemkommunen, det skapar ett levande samhälle och är också ett steg i att minska vårt bilberoende.

Även här borde man kanske vara tydligare i att kommunens två tätorter skall vara de naturliga handelscentra och inte de perifera bilkrävande så kallade sällanköpshandelsplatserna och att man praktiskt agerar för att det skall bli så.

KAP 7 TEKNISK FÖRSÖRJNING

Vi ser det som mycket positivt att kommunen anser att:

"Konsumtionen av energi och värme måste på sikt förändras. Det handlar då dels om att energi- och värmeproduktionens klimat- och miljöbelastning ska minskas och dels om att de mängder som produceras, utnyttjas mer effektivt. Kommunen väljer därför att om möjligt prioritera energikällor med låg klimatbelastning och att verka för effektivare energianvändning."

Dagvattenhantering

I Planeringsinriktning står det att *"Ekologisk dagvattenhantering ska vara utgångspunkten för kommunens fysiska planering."*

Det låter bra, men vi skulle vilja veta vad Ekologisk dagvattenhantering är och vad det betyder i praktiken!?

Avfallshantering

Det är också bra att: *"Upplands-Bro kommun ska fatta beslut utifrån kretsloppstänkande."*

När det gäller avfall så vill vi passa på att påpeka att det vore på sin plats med sopkorgar vid alla busshållplatser!

Materialhantering

På sidan 41, står det om fyra befintliga bergtäkter, men inget om vilken inriktning som gäller för framtiden!? I ÖP 2000 stod det *"Inga nya grustäkter bör öppnas"*, samtidigt som det också stod *"Området är väl försörjt med bergtäkter och brytningsvärda bergförekomster..."* och ytterligare lite längre fram i texten *"Enligt en nyligen gjord utredning från länsstyrelsen m fl finns ett antal tänkbara lägen för täkter inom Upplands-Bro. Intressanta områden som nämns är väster Lejondalssjön, Skällsta, sydväst Håtuna och väster Håbo-Tibble"* Vi undrar därför vad som gäller?

Här måste det tydligare framgå i ÖP vad Ökommunen vill, d.v.s. är intentionen att inga nya täkter skall öppnas?, Kan kommunen tvingas böja sig för regionala eller andra intressen? Om det är så, vad ställer kommunen i så fall för krav för att en bergtäkt skall få öppnas? Vår uppmaning här är att vara mycket tydligare, redovisa vad ni verkligen ämnar jobba för!

Konsekvenser

Under avsnittet värme står det *"Vid nyproduktion av bostäder bör krav ställas på att andra uppvärmningssätt ska användas"* Vi undrar vem som skall ställa dessa krav och på vilket sätt? Detta behöver utvecklas och konkretiseras!

KAP 8 VATTENPLANERING

På sidan 43 står det:

"Kommunens hela yta rinner av mot Mälaren. De viktigaste avrinningsområdena mot Mälaren är de som mynnar i Brofjärden och Tibbleviken"

"Vid Tibbleviken och Brovikarna finns strandängar, stora vassområden och grunda mjukbottenområden med mycket höga naturvärden och en stor biologisk mångfald."

Ovanstående är bara två, av väldigt många skäl att inte bygga vid Tibbleviken, det bör helt tas bort som utredningsområde! (se också vår kommentar senare i dokumentet)

Vi undrar hur/varför Lillsjön vid Tibble och Lejondalsjön är tänkbara som reservvattentäkter?

På sidan 44:

Beskrivning (och kartmarkeringar) över våtmarker saknas, liksom en del ekologiskt känsliga vatten som finns markerade på karta i ÖP2000.

Vi tycker också att gällande strandskydd skulle vara markerad på denna karta.

KAP 9 HÄLSA & SÄKERHET

"De förväntade klimatförändringarna kan innebära att översvämningar kommer att ske oftare och att den idag beräknade nivån för 100-årsregn blir högre." står det i planen. Eftersom Tibbleviken är ett av de områden som kommer att drabbas värst är detta ännu ett skäl att inte exploatera den!

Det står också i texten *"Länsstyrelserna i Mellansverige tog 2006 tillsammans fram rekommendationer för hur man vid fysisk samhällsplanering bör ta hänsyn till översvämningsrisker. Inom markområden med stor sannolikhet för översvämnning bör det inte tillkomma någon bebyggelse med undantag för enkla byggnader som garage eller uthus"*

Djurhållning

Vi saknar en policy för avstånd mellan bebyggelse och stall/hagar.

Det finns en statlig allergiutredning och rekommendation om hästhållning / ridanläggning från socialstyrelsens och kommunförbundets att tillgå.

De rekommenderar i turordning 500m, 200m samt vid nybyggnad av bostäder eller t ex bondgårdar 500m skyddsavstånd.

Med tanke på den lavinartade ökningen av allergier i samhället anser vi att det skall vara klart uttalat vilka avstånd som skall gälla i kommunen.

Vi tycker att man skall, liksom i miljöfrågor, låta försiktighetsprincipen råda.

I samband med detta vill vi också framföra våra synpunkter på rid-stigar/vägar:

Att kombinera en gång- och cykelstig eller väg, med grus eller jord som underlag, med ridning är inte vidare lyckat.

Ett flertal utav kommunens gång- och cykelvägar är inte längre användbara som cykelvägar, och detsamma gäller tyvärr även en del gångvägar då dessa är helt söndertrampade av hästhovar.

Vi tycker att kommunen måste vid planering och tillståndsgivning av rid- och gång/cykelvägar beakta detta, så att inte onödiga intressekonflikter uppstår. Det finns nog med plats för alla och med tydliga riktlinjer/regler så kan säkert alla intressen nöjaktigt tillgodoses.

Gällande buller:

Vi tycker inte att avsteg från gällande nationella riktlinjer skall provas/göras och att man i befintliga områden istället skall vidta åtgärder så att dessa uppfylls.

KAP 10 BRO

Vi tycker att områdena 2 HUSBYTORP-TEGELHAGEN och 3 KVISTA inte skall vara så stora eftersom det annars påverkar den gröna kilen och närrekreationsmöjligheten negativt, samt att gällande strandskydd skall beaktas.

Förslag:

- Lägg genomfartsvägen i området närmare golfbanan
- Bevara en sammanhängande grönkorridor mot Rättarboda
- Bygg inte i våtmarken
- Bygg inte mer än 800 bostäder

I området Björknäs finns ett väldigt stort antal jätteträd (större än en meter i diameter), främst ek, det är ett område av riksintresse för kulturmiljön och omfattas till stor del av strandskyddet. Området har också stora naturvärden och vi tycker INTE att det skall slösas tid/pengar på att vidare utreda detta område.

Vi tycker att man skall undvika att påverka den regionala grönkilen.

Gällande Högbytorp och vägen där förbi, dvs vägen mellan Bro och Håbo-Tibble, så saknar den en GC (Gång/Cykelväg), och har ingen vägren. Med tanke på den ökande aktiviteten i området så borde det vara en högt prioriterad GC-väg, liksom den mellan Bro och Bålsta (Kalmarsand).

KAP 11 KUNGSÄNGEN

I texten står det

"Gröna värden

I och omkring Kungsängen finns flera viktiga kulturmiljöer, landskap och naturområden. Mellan Bro och Kungsängen löper Görvälnkilen som är av både regional och lokal betydelse. Söder om tätorten ligger Görvälns riksintresseområde."

Vi uppmanar att INTE minska denna kil.

19 Vattentornsområdet

Vi tycker att området skall undantas från exploatering och användas som närrekreationsområde (t ex park, enligt gällande plan).

25 Kungsängen södra och 26 Hus i vatten

Dessa områden är direkt olämpliga att exploatera av en rad olika skäl, t ex

Översvämningsrisken (100-år regn)

Mycket höga naturvärden (enl flera utredningar, inklusive kommunens egna)

Området har stor biologisk mångfald

Det är ett av de viktigaste avrinningsområdena mot Mälaren

Området är av riksintresse för friluftslivet

Det finns inget skäl att göra undantag från strandskyddet

Tibbleviken är mycket viktig för fiskreproduktionen

Tibbleviken är också ett vattenskyddsområde för Östra Mälaren

Tibbleviken borde istället avsättas som ett naturreservat och knytas ihop med Broängarna via en grön kil.

KAP 12 LANDSBYGDEN

Vi tycker att det är mycket motsägelsefullt att väldigt liten tillväxt/byggnad blir tillåten samtidigt som man säger att man skall kunna välja att bo på landet och att man vill ha en levande landsbygd. Detta måste kunna balanseras på ett bättre sätt.

KAP 13 SAMMANSTÄLLNING RIKSINTRESSEN

Det är lite märkligt att norra Stäketsön för 10 år sedan var av riksintresse för det rörliga friluftslivet (innan järnvägsspåret försvann) och att det nu är ett utredningsområde både för "industrimark" och bostadsbyggande!?

Vi anser att området även fortsättningsvis skall till största delen avvaras för friluftslivet och att den nordligaste delens natur skyddas/undantas från all exploatering.

KAP 14 SAMMANSTÄLLNING MELLANKOMMUNALA INTRESSEN

Vi tycker att även vandringsleder bör omnämnas.

KAP 15 UNDERLAG FÖR HANDLINGSPLAN & AKTUALITETSPRÖVNING

I tabellen under rubriken "Natur, kultur och rekreation"

Vi tycker att "Inrätta nya naturreservat:" skall kompletteras med Tibbleviken, områden mellan Broängarna och Tibbleviken, ön Borgen och området mellan Örnässjön och Lillsjön (se KAP 5).

Planeringsunderlag och kartkällor

Vi saknar utredningen "Värdefull natur mellan Bro och Kungsängen" och en Sjöundersökning som gjordes för något år sedan.

Kartgalleri

Det är alldeles för små och odetaljerade kartor som ofta gör det alltför svårt att tydligt se vilka områden som omfattas av vilka planer.

I ÖP2000 står *"Det är därför viktigt att även på mycket lång sikt avväga behovet av att bevara natur- och kulturmiljöer som kvalitet i ett framtida samhälle"* och *"Ett viktigt miljömål är att planera för ökad kollektivtrafik och därmed minskad bilanvändning"*.

Vi vill betona att dessa var kommunens egna mål och inriktningar, men att kommunen långt ifrån uppfyller detta i praktisk handling.

Generellt sett tycker vi att det är viktigare att kommunen betonar kvalitet före kvantitet i planeringen för ett framtida boende, där våra tidigare nämnda "attraktioner" tas tillvara.

Gällande planer, Strandskydd mm

Det är nog ganska många med oss som inte vet särskilt mycket om alla gällande planer, det vore därför bra om dessa beskrevs lite kortfattat.

Övriga synpunkter / Eftertankar:

I direktiven står det *"Upplands-Bro ska fortsätta vara en "grön" kommun. Tätortsnära grönområden ska värnas och allmänhetens tillgång till stränderna tryggas. Möjligheter till närrecreation och friluftsliv ska utvecklas"* men på väldigt många ställen, i rutorna "konsekvenser", står det att möjligheten till närrecreation och/eller gröna kilar påverkas negativt!?

Vi tycker att planeringen självklart skall ske på sådant sätt att den inte står i strid med direktiven!

Särskild hänsyn bör tas till befintliga höga naturvärden för att dessa kan locka folk till kommunen.

Det man i ÖP2000 sade att (för samhällsplaneringen) *"miljömål skall arbetas in i översiktsplanen och bli styrande för sektorsvisa planer och detaljplaner"*, är dessvärre inget som tydligt har avspeglats i praktisk handling.

Vad det gäller medbestämmande så är det är svårt att få vara med och säga sin mening om något man inte ens vet om.

Vi föreslog inför ÖP2000 att kommunen skulle skicka ut ett enkelt och lättfattligt blad (ett enkelt A4 blad) till samtliga kommuninnevånare som talar om att översiktsplanen existerar, att den finns på Kommunen, kommunens hemsida och biblioteken och till det en kort beskrivning över hur den enskilde kan göra sin röst hörd. Vi tycker fortfarande att det hade varit en bra idé. Vi tror inte att det räcker med att informera på hemsidan!

Vi tycker att ÖP2010 skulle innehålla ett kapitel som tydligt beskriver skillnader jämfört med ÖP2000 och gärna också kortfattat vad man konkret gjort för att följa dess intentioner!

Uppmaning:

Vi vill allra sist rikta en mycket stark uppmaning till politiker och tjänstemän att inte göra en papperstiger av detta arbete. Vackra ord är nog bra, men här gäller det att leva upp till mål och ambitioner, dvs. lova inte för mycket och omsätt det som lovats/beslutats i praktisk handling!

Vi hoppas att Kommunens ambition, inriktning och vilja samt att den verkliga ambitionsnivån faktiskt är hög och att det tydligare skall framgå vad man tänker göra för att förverkliga de mål som uttalas (detta uttrycks lite vagt, tycker vi, på sidan 7).

Per-Ola Björn

För Naturskyddsföreningen i Upplands-Bro

Naturskyddsföreningen

100 år

Ge oss kraft
att förändra.
Pg.90 1909-2

Hej

Visste du att barn som får vara i en skog är friskare, mindre stressade och har lättare att koncentrera sig?

Idag bor de flesta av oss i en tätort. Då blir de små skogarna som barnen lätt kan nå från hemmet eller skolan extra viktiga.

Naturskyddsföreningen arbetar för att bevara tätortens småskogar - och se till att barnen kommer ut i dem. Bland annat fortbildar vi lärare att använda skogen i undervisningen. För skogen är det häftigaste klassrum som finns!

[Ge din gåva till barnens skogar nu »](#)

Hjälp oss bevara barnens skogar. Ge din gåva här »

Naturskyddsföreningen är en ideell miljöorganisation med kraft att förändra. Vi sprider kunskap, kartlägger miljöhot, skapar lösningar samt påverkar politiker och myndigheter såväl nationellt som internationellt. Föreningen har ca 180 000 medlemmar och finns i lokalföreningar och länsförbund över hela landet. Bli medlem, skänk en gåva eller bli företagssponsor på www.naturskyddsforeningen.se.

Wap: mobil.naturmob.se. Telefon: 08-702 65 00. Pg: 90 19 09-2.